

жетілдіру үдерісіндегі үздіксіздікті қамтамасыз етуде оның ролін арттыру және қазіргі заман техникасы мен технологиясын жоғары деңгейде қолдана білу. Сондықтан кәсіби оқытудың күрделі де маңызды бір мәселесі студентті болашақ мамандығына оңтайландыру, кәсіптік біліктілігін дамыту, кәсіби бағдар берудің жаңа жүйесін жасау, іскер және құзіретті маман дайындау[4]. Мұндай маман дайындау үшін білім беру процесін белсенділендіру, оқытудың жаңа формалары мен әдіс-тәсілдерін жетілдіру қажет. Атап айтатын болсақ, бұлар- оқу процесін белсенділендіру, берік те тиянақты білім берудің жолдарын қарастыру, студенттердің шығармашылық ойлауына, ізденуіне мүмкіндік жасау, оларды келешек мамандығына қызықтыра алу, оқу процесін ғылыми негізде ұйымдастыру және т.б.

Кәсіби оқыту жалпы оқыту процесінің бір тармағы ретінде кәсіптік білім беру жүйесін жетілдірумен қалыптасты. Бұл енді дамып, қанат жайып келе жатқан жас ғылым саласы. Басқа ғылымдар сияқты мұның өз ұғымы мен түсіну аппараты бар, оның іргелі ғылым екендігін, сапалық ерекшеліктерін айғақтайтын дәйектемелері бар. Бүгінгі маман - ілімнің негіздерін жетік игерген, еліміздің саяси мақсаттарын айқын көретін, ғылыми және практикалық мол даярлығы – тәжірибесі бар, өз мамандығын жақсы, жоғары деңгейде меңгерген адам. Әрине қазіргі маман – жоғары мәдениеттің, мол эрудицияның адамы, жалпы алғанда ол – жаңа қоғамның нағыз интеллигенті.

Кәсіби оқыту осындай мәселелермен шұғылданып, егемен елімізде білікті маман жұмысшы дайындауда әлемдік өркениет деңгейіне көтермекші. Қазіргі нарық жағдайына бейімделген ақпаратты әлемде білімді тез, негізді түрде әрі тиімді игере білуіміз қажет. Білікті маман, өз ісінің білгір маманы болу үшін, ғылымды игеру жеткіліксіз, оны практикалық тұрғыда өмірге қолдана біліп, кәсіптік әлемдік деңгейіне дейін жеткізіп, нақты іске асыра білетін жан – жақты кәсіп иелері болуымыз керек.

Әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасы Президенті Н.Ә. Назарбаевтың «Қазақстан-2050» Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауы. - Астана, 14 желтоқсан, 2012ж.
2. Леонтьев Д.А. Очерк психологии личности. - М., 1997.
3. Сейтешов А.П. Пути профессионального становления учащейся молодежи. – М.: Высшая школа, 1988. – 336 с.
4. Абуова Б. Қазіргі кездегі жоғарғы кәсіби білім берудегі мәселелер. // Изденіс. Гуманитарлық ғылымдар сериясы. - 2007. №1. Б.232-234.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ НЕГІЗІ ЖӘНЕ ФАКТОРЫ

Жанұзақов Н.Б., г.ғ.м., оқытушы; Исакова Р.К., г.ғ.м., оқытушы;
Бейсенбаева Б.А. г.ғ.м., аға оқытушы

Академик А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті
Қарағанды қ., Қазақстан Республикасы.

«Әр біреудің тілін, өнерін білген кісі
соныменен бірдейлік дағуасына кіреді,
аса арсыздана жалынбайды».

Абай Құнанбайұлы

Мақалада ғалымдардың әлемдегі көптілділікті меңгеруде, алдына мақсат етіп қойған өзекті мәселелері қарастырылған. Мақала авторлары көптілді білім беру факторын және негізін қарастырады. Нақты ақпаратты дидактикалық құралы анықталып, соның ішінде көптілді білім берудегі маңыздылығы көрсетіледі.

Кілт сөздер: көптілділік, жаһандану, фактор, формула, шетел тілі.

Қазақтың ұлы данасы, дара тұлғасы, хакім Абайдың ұрпаққа өсиет еткен сөздерінің зерттеу нысанына алынып отырған тақырыптың мәні мен мазмұнын ашуда орны ерекше екендігін ескере кеп, қазақ жазба әдебиетінің қалаушы, алып тұлға Абай Құнанбаевтың өзі де бірнеше тілдерді білгендігін үлгі еткен жөн. Бүгінгі таңда көкейкесті мәселелердің бірі болып «Көптілділік» мәселесі саналады. Халқымыз ежелден тіл абыройын биік көтеріп, «Өнер алды – қызыл тіл» деп, сөз өнерін бар өнердің алдына қойып, жоғары бағалаған. Әдетте тіл жөнінде, тіл – адамдар ара қарым-қатынас жасау құралы деп, оған жай-жадағай анықтама берілгенімен, іс жүзінде тіл тек адамдар ара қарым-қатынас жасау құралы ғана болып қалмастан, қайта онан да маңыздысы, ол белгілі бір ұлттың ұлттық сана-сезімі, халықтың халықтық қасиеті, оның жалпы тарихы, әдет-ғұрпы, мәдениеті қатарлыларды тұтастай өз

бойына қамтып жататын күрделі ұғым. Сондықтан тіл мейлі қайсы ұлттың болмасын тарихы мен тағдырының, тәрбиесі мен тағылымының, бүкіл халықтық болмысының баға жетпес асылы, сарқылмас құнды қазынасы, ұлт рухының ұйтқысы болып келген.

Бір азаматтың өз ана тіліне қанық болуы шарты астында өзге бір ұлттың тілін жетік игеріп, сол ұлт азаматтарымен ойдағыдай тіл табыса білуін үлкен біліктіліктің белгісі деуге болады. Өмірде өзге бір ұлттың тілін игерген адам сол халықтың ішкі жан-дүниесін түсініп, күллі мәдени құндылықтарымен танысу орайына ие бола алады. Азаматтарымыздың қазіргі ай сайын алға ілгерлеп, күн сайын жаңарып, тез қарқынмен дамып бара жатқан өзгерісшең өмірге ойдағыдай сәйкесуі үшін, қос тілді болып қана қалмай, қайта көп тілді болуы төтенше қажеттілікке айналуда. Бұлай істеу әр азаматтың өзіне де, өзгеге де тиімді. Сондықтан қазіргі қоғамда көп тілді болу кез келген адамды кең өріске, тың өмірге бастайтын жол есептелмек. Кезінде халқымыздың «Жеті жұрттың тілін біл, жеті түрлі білім біл» деген аталы сөзі дәл бүгінгі дамыған дәуірімізге сәйкес айтылғандай. Тарихи деректерге жүгінсек, осыдан 12 ғасырдың алдында жасаған энциклопедист ғалым, әлемде Аристотелден кейін екінші аға ұстаз аталған ұлы ғұлама Әбу Наср Әл-Фараби бабамыз өз өмірінде 70 ке жуық ұлттың тілін жеттік білгендіктен, артына мәңгі өшпес мол рухани құнды мұра қалтырып кеткендігі анық. Көп тілді меңгерген адам әуелі өз тілінде ой қортып, туған халқына өнеге болып, өзге жұртпен бәсекеде ырықты орынды иелеп, сан мәдениетті санасына салып сараптай алса, онда ол өз өмірін қалайда мағыналы өткізетін айтулы тұлға болып жетілері анық. Елбасымыз сол үшін де тілдердің үштұғырлылығын міндеттеп отыр. Көптілділік мәселесі – Қазақстан үшін ғана емес, бүкіл әлемнің алдында тұрған көкейтесті мәселелердің бірі, себебі, жаһандандыру және киберкеңестікке шыққан заман тілдерді білуді талап етеді. Бұл ұғымға жалпылама тоқталсақ. Көптілділік, полилингвизм - нақтылы коммуникативтік жағдайдың әсер етуімен белгілі бір әлеуметтік ортада, мемлекетте бірден үш, одан да көп тілде сөйлей білушілік. Мұның өзі жеке адамның көптілділігі және ұлт пен ұлыстың көптілділігі болып бөлінеді. Көптілділіктің үш тілді меңгеру дәрежесі сол адамның немесе бүтіндей халықтың өмір сүрген тілдік ортасы, әлеуметтік, экономикалық, мәдени өмірі, тұрмыс-тіршілігі секілді көптеген факторларға байланысты. Ұлттық құрамы бірыңғай, бірғана этнос мекендейтін мемлекетте көптілділік сирек. Онда жеке адамның ғана көптілділігі ұшырасады. Көптілділік: жаппай көптілділік, ішінара көптілділік болып бөлінеді [1].

Көптілділік білім беру жүйесінің негізгі фактор болып табылады. Жалпы фактор кең ауқымда қарастырылып, кең мағына береді. Сонымен қатар, А.Н. Аверьянов ішкі және сыртқы білім жүйесі факторын анықтаса, В.И. Николаев и В.М. Брук жүйе құрып оны жоғалтатын факторларын анықтайды. А.Я. Найн, Б.М. Кедрова, П.В. Смирнова и Э.Г. Юдина білім беру жүйесін екі фактормен қарастырады. Біріншісі-қоғам қажеттіліктерімен, құрылымнан туындаса, екіншісі - ғылым қажеттілігінен туындайды. Нақты айтқанда, ішкі фактор сұраныс және тәжірибе талабына сәйкес болса, сыртқы фактор- ғылым қажеттілігі арқылы болмақ. Сонымен қатар, көптілді білім беру жүйесіне тікелей әсер ететін өзге де фактор түрлерін анықтап өтсек.

Көптілділік — заман талабы деп біз әр жазған мақаламызда айтып оны талқылау, қазіргі таңда алдымызға қойылған мақсат болып отыр. Бір халықтың мәдениетін басқаларымен салыстыру арқылы ғана, әлем суретін әр алуан әрі тұтас көруге мүмкіндік беретін ұлттық мәдениеттің барлық ерекшеліктерін және құндылықтарын сезінуге болады. Қазақ, «ауруын жасырған өледі», — деп бекер айтпаған. Басқа шетелдік мемлекеттердің алдында абырой-атақ жинап, жақсы ат алуға ұмтылып: «Біз — көпұлттымыз», — деп әр бұрыштан ұрандағаннан гөрі, ел халқының бәрінің басын біріктіріп, жалпы мүддеге жұмылдыратындай ортақ құндылықтарға арқа сүйеу қажет сынды. Ондай құндылықтар қатарына төмендегі жәдігерлерді жатқызуға болар еді. Солардың біріншісі — тілдік фактор. Бұған әлемдік тәжірибеден сандаған мысалдарды келтіруге болады. Мәселен, көпұлттылық және көпдінділік жөнінен Қазақстанмен өте ұқсас Үндістанда хинди тілі — ұлттық тіл саналады. Оның сыртында бұл елде тағы да 17 негізгі тіл бар. Мысалы, Бенгал штатында негізгі тіл — бенгал тілі болса, Пенджаб штатында — пенджаб тілі. Осылайша, ел аумағындағы 29 штатта 17 тіл мемлекеттік тіл мен 844 диалектикалық тіл адамдар арасындағы қарым-қатынас құралы ретінде қызмет атқарады. Соған қарамастан, Үндістанда жалғыз-ақ ұлт бар, ол — үндістер, қалғандары этникалық диаспора өкілдері [3] деген тұжырым қалыптасқан әрі мұны ел халқының бәрі заңды түрде мойындайды. Біз болсақ, “көпұлттымыз, көпдіндіміз, көптілдіміз” деуді мақтанға айналдырған сынайлымыз. Жалпы, Үндістан біртұтас ел болғанымен, ондағы әр штаттың өз әліпбиі бар, сөздеріндегі айырмашылық та көп. Хиндиде сөйлеген адамды бенгалша сөйлейтін адамның түсінбеуі мүмкін. Сол себепті, бұрындары отаршылық кезінде үстемдік етіп, көп ұлттар мен ұлыстар үшін ортақ тіл қызметін атқарған ағылшын тілі үндістердің барлығын біріктіретін ортақ тіл болып отыр [3]. Ағылшын тілі бизнес тілі болғандықтан, үндістер бұл тілден бас тартпайды, керісінше, оны

кеңінен қолдануға мүдделі. Дегенмен, ол тіл елдің негізгі мемлекеттік тілі саналатын хинди тілінің (оны ел халқының тек 45 пайызы ғана пайдаланады екен) орнын әсте алмастыра алмайды. Бұл ұстаным бізге үлгі боларлық қисын демеске амал жоқ. Сондай-ақ, кәрі құрлық саналатын Еуропада да көп ұлт өкілдері өмір сүреді. Атап айтсақ, Түркияда 140-тан, Францияда 180-нен астам ұлт өкілдері өмір сүреді екен. Жалпы, Еуропа елдерінің қай-қайсысын алсаңыз да, олардағы жағдай дәл осындай. Бірақ, олардың біздің елден бір ерекшелігі, ондағылардың әрқайсысы көрпені өзіне қарай тартпай, қай елдің суын ішіп, отын оттаса, өздерін сол елдің байырғы тұрғындары саналатын ұлттың атауымен атап, сол елдің мемлекеттік тілінде сөйлеуді әдетке айналдырған.

Тіптен мына көршілеріміз Өзбекстанда да, Ресейде де, Түркіменстанда да осылай. Мұны олар өздерінің ұлттық беделін түсіретін абыройсыз іс-әрекет деп емес, қайта өздері өмір сүріп отырған елге құрмет деп санайды. Екінші фактор — дін. Бұл, негізінен, күллі араб елдеріне тән (мысалы, Сауд Арабиясында). Оларда мемлекеттік саясат ислам құндылықтарына сай құрылған. Мәселен, араб елдеріндегі билік тарапынан таратылатын ақпараттардың 90 пайыздан астамы осы дін тақырыбына арналады. Үшінші фактор — ұлттық фактор. Тек жергілікті ұлт өкілдерінен ғана тұратын елдерде (Армения мен Жапония сияқты) мемлекеттік саясат ұлттық мәдениет пен құндылықтарды басшылыққа ала отырып құрылады. Төртінші фактор — ұлттық патриотизм, азаматтық мақтаныш. Оның жарқын көрінісін АҚШ пен Израиль азаматтарының бойларынан байқауға болады. Олар қырым-қытайдан жиналып келіп жат жұрттың жерін басып алып, қазір сол жердің иесі саналатындықтарына қарамастан, қай жерде болса да кеуделерін қағып: «біз ұлы мемлекетпіз», «біз әлемдегі ең демократиялы елміз», «біздің ел — ең әділетті ел», «біз — өз еліміздің патриотымыз», — деп, үйлерінің маңдайшасына өз елдерінің жалаушаларын іліп қоюды әдетке айналдырған. Олар үшін бұл — үлкен мақтаныш. Қазақстан халқының басын осы факторлардың қайсысы біріктіріп отыр деген сауалға келсек, ауызға құм құйылып, амалсыз сөзден тосыларымыз анық. Неге, енді соның бәрін тәптіштеп жатпай-ақ, тек біреуіне ғана тоқталып көрелікші. Қазақстан халқын топтастыратын ең маңызды фактордың бірі мемлекеттік тіл десек, оның бүгінгі таңдағы хал-ахуалының сын көтермесі даусыз [4]. Бұл — қай жағынан алып қарасаңыз да ел мүддесіне қайшы келетін жағдаят. ҚР «Тіл туралы» Заңының 4 бабында көрсетілген: «Қазақстан халқын топтастырудың аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді меңгеру — Қазақстан Республикасының әрбір азаматының парызы», — деп, қазақстандықтардың қазақ тілін білуін міндеттейтін осы тармақ күні кеше ғана көпшілік талқылауынан өтіп бекітілген «Ұлт бірлігі» доктринасында да көрініс тапқан. Бірақ, өкінішке қарай, заңмен бекітілген құжат пен істің арасы қабыспай жатыр, ең өкініштісі де осы.

Қазақстан қоғамының әлеуметтік-экономикалық, рухани қалыптасуының жаңа міндеттерін іс жүзінде асыруға дайын жас ұрпақты тәрбиелеудің негізгі факторларының бірі-мектепте көптілді және билингвалды білім беруді жолға қою болып табылады. Көптілді білім-көп мәдениетті тұлғаны қалыптастырудың өзегі. Қазақ тілі мемлекеттік тіл, ал орыс тілі мен шетел тілдерінің бірін білу тұлғаның ой-өрісін кеңейтеді, оның «сегіз қырлы, бір сырлы» тұлға болып дамуына жол ашады, ұлтаралық қатынас мәдениетін, толлеранттілігін және планетарлық ойлауының қалыптасуына мүмкіндік туғызады [8].

Қазақстан халқының басын осы факторлардың қайсысы біріктіріп отыр деген сауалға келсек, ауызға құм құйылып, амалсыз сөзден тосыларымыз анық. Неге, енді соның бәрін тәптіштеп жатпай-ақ, тек біреуіне ғана тоқталып көрелікші. Қазақстан халқын топтастыратын ең маңызды фактордың бірі мемлекеттік тіл десек, оның бүгінгі таңдағы хал-ахуалының сын көтермесі даусыз [4]. Бұл — қай жағынан алып қарасаңыз да ел мүддесіне қайшы келетін жағдаят. ҚР «Тіл туралы» Заңының 4 бабында көрсетілген: «Қазақстан халқын топтастырудың аса маңызды факторы болып табылатын мемлекеттік тілді меңгеру — Қазақстан Республикасының әрбір азаматының парызы», — деп, қазақстандықтардың қазақ тілін білуін міндеттейтін осы тармақ күні кеше ғана көпшілік талқылауынан өтіп бекітілген «Ұлт бірлігі» доктринасында да көрініс тапқан. Бірақ, өкінішке қарай, заңмен бекітілген құжат пен істің арасы қабыспай жатыр, ең өкініштісі де осы.

Қазақстан қоғамының әлеуметтік-экономикалық, рухани қалыптасуының жаңа міндеттерін іс жүзінде асыруға дайын жас ұрпақты тәрбиелеудің негізгі факторларының бірі-мектепте көптілді және билингвалды білім беруді жолға қою болып табылады. Көптілді білім-көп мәдениетті тұлғаны қалыптастырудың өзегі. Қазақ тілі мемлекеттік тіл, ал орыс тілі мен шетел тілдерінің бірін білу тұлғаның ой-өрісін кеңейтеді, оның «сегіз қырлы, бір сырлы» тұлға болып дамуына жол ашады, ұлтаралық қатынас мәдениетін, толлеранттілігін және планетарлық ойлауының қалыптасуына мүмкіндік туғызады [8]. Енді аз-кем көптілді және билингвалды білім беру ұғымдарының мағынасы туралы тоқталып өтсек.

Ғылыми әдебиеттерде осы ұғымдарға көптеген анықтамалар берілген [7]. Олардың ішінде біздің тәжірибемізге ең сәйкес келетін нұсқалары төмендегідей болады: 1) Көптілді білім беру- бұл мектепте оқу пәндерін екі немесе одан да көптілде аудармасыз оқыту; 2) билингвалды білім беру- оқу және оқудан тыс жұмыстардың негізгі бағыттарын екі тілде іске асыру, педагогикалық үрдісте екі тілді оқыту құралы ретінде пайдалану. Бұл өзекті мәселелерді жүзеге асыру үшін басты мақсатымызды анықтап алдық. Ол - Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті орта білім стандарттары талаптары деңгейінде үш тілде білім меңгерген, көптілді коммуникативтік құзырлылықтары қалыптасқан, көп мәдениетті, рухани-адамгершілік қасиеттері дамыған тұлғаны тәрбиелеу.

Көптілді және билингвалды білім беруде оқу- тәрбие үрдісінен күтілетін нәтижелер мыналардан тұрады:

-Қазақстан Республикасының мемлекеттік жалпыға міндетті орта білім стандарттары талаптары деңгейінде қалыптасқан білімдерін ана тілі, мемлекеттік тіл, орыс тілінде еркін білдіретін мектеп бітірушісі;

-бітірушінің көптілді коммуникативтік және ақпараттық құзыреттілігі;

-көп мәдениетті, рухани-адамгершілік, ұлтаралық қатынастар мәдениетінің жоғарғы деңгейі;

-ұлттық және жалпықазақстандық, құндылықтарды қастерлейтін, тілдерді меңгеруге тұрақты қызығу танытатын, отансүйгіштік және азаматтық сана-сезімдері дамыған тұлға; -бітірушілер еңбек нарығында, өмірлік қызметте тілдік кедергілерге ұшырамайды.

Сонымен қатар қазіргі таңда ЖОО-да сапалы білім алудың бірден бір көзі әрі оқу белсенділігін арттыру үшін студенттерге көптеген жолдар қарастырылған. Көптілді білім беру және сыртқы академиялық ұтқырлық аясында шетелдік ЖОО-да оқу үшін студенттер мен магистранттарды халықаралық IELTS тестіне дайындау мақсатында тұрақты түрде курстар ұйымдастыру [3]. Білім алушылардың шет тілін меңгеру деңгейін анықтау және сол бойынша одан әрі оқыту. Магистрлік және докторлық диссертацияларды шет тілінде жазу және қорғау. Қазақ, орыс, шет тілі бойынша деңгейін анықтау үшін бағдарламаларды алу және пайдалану. Университет сайтының контентін қазақ және ағылшын тілдерінде кеңейту. Көптілді білім берудің материалдық-техникалық базасын дамыту. Көптілді білім беруде оқу-әдістемелік қамтамасыз ету. Шет тілінде курстар мен бейіндік пәндер жүргізетін ПОҚ-на материалды стимул жасау жүйесін құру. «Ұрпағы білімді халықтың болашағы бұлыңғыр болмайды» дегендей, жас ұрпаққа саналы, мағыналы, өнегелі тәрбие мен білім беру бүгінгі күннің талабы. Тілдің адам өміріндегі ең шешуші рөл атқаратыны әркімге де түсінікті. Ол танудың, түсінудің, дамудың құралы. Көп тіл білу біздің мемлекетіміздің халықаралық байланыстарын дамытуға мүмкіндік беретін тұлғааралық және мәдениаралық қарым-қатынастардың аса маңызды құралы болып табылады. Қазақстан Республикасының шетелдермен халық-аралық байланыстары күннен-күнге арта түсуде. Сол байланыстарды дамыту үшін шет тілін білетін мамандар қажет-ақ [1]. Қазіргі кезде адамның кәсіби шеберлігіне, білім өрісіне, зиялылық және танымдылық деңгейіне өмірдің өзі биік талаптар қойып отыр. Алайда ұмытпаған жөн: полимәдениетті тұлға қалыптастыру ұлттық мәдениетке орталықтандырылған аппарат бойынша жүргізілген дұрыс [1]. Яғни, лингвистикалық білім беруде *ана тілі – шетел тілі* формуласы тұрғысынан саралануы тиіс. Әлемдік тенденцияның өзі соны көрсетіп отыр. Қазақстан Республикасының “Тілдерді дамыту мен қолданудың 2011 – 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының” өзі мемлекеттік тіл – қазақ тілінің функционалдылығын арттыру үшін, өзге тілдерді осы мемлекеттік тілдің айналасына, аясына топтастыруды мақсат тұтқан. Өзге тілдерді қолдай отырып мемлекеттік тілдің де дамуына импульс берілген.

Қорыта айтатын болсақ, көптілді білім беру бағдарламасы аясында үштілді меңгеру тәжірибесін жинақтап, әлемдік деңгейде көтерілуіміз керек. Бұл оқушылардың халықаралық жобаларға қатысуын кеңейту, шетелдік әріптестермен ғылыми байланыстарын нығайтуға, шетел тілдеріндегі ақпарат көздеріне қол жеткізуіне мүмкіндік береді.

Елдің ертеңі өресі биік, дүниетанымы кең, кемел ойлы азаматтарын өсіру үшін бүгінгі ұрпаққа ұлттық рухани қазынаны әлемдік озық ой-пікірімен ұштастырған сапалы білім мен тәрбие берілуі қажет.

«Тілі бірдің-тілегі бір», «Тіл тағдыры-ел тағдыры» екендігін жадымызда ұстай отырып, ел бірлігінің негізі- тіл бірлігіне қол жеткізу жолында қызмет ету парыз. Ендеше жас ұрпақтың қазақ тіліне деген сүйіспеншілігін, өзге тілдерді оқып білуге деген қызығулары мен ұмтылыстарын арттыру арқылы олардың Отанға деген махаббаттарын оятып, өз тағдырын ел тағдырымен мәңгілікке байланыстыратын ұрпақ болып қалыптасуына қол жеткізубасты міндетіміз.

Әдебиеттер

1. Рахманов И.В. Очерк по истории методики преподавания новых западно-европейских иностранных языков.- М.: Педагогика, 1980,-315с.
 2. Основные направления в методике преподавания ИЯ в 19-20 в.в. - под редакцией Рахманова. И.В.- М.: Педагогика, 1972.-320с.
 3. 2015 жылға дейінгі Қазақстан Республикасының білім беру тұжырымдамасы // Қазақстан мұғалімі. — 2004. — 15қаңт. — 40–48-б.
 4. Ломакина И.С. Изучение иностранных языков в ЕС в контексте политики мультилингвизма // Иностранные языки в школе. — 2008. — № 3. — С. 101–108.
 5. «Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасына» түсіндірме. Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі // Қазақстан мектебі. — 2004. — 16–18-б.
 6. ҚР «Білім туралы» Заңы // Егемен Қазақстан. — 2004. — 16 қазан. — 3–7-б.
 7. ҚР шетел тілінен білім беруді дамыту тұжырымдамасы // Қазақстан мектебі. — 2005. — 34–41-б.
- Rakhmanov I.V. Ocherk on stories of a technique of teaching modern West European foreign languages. - М.: Pedagogics, 1980, - 315s.
- Warschauer Mark, Shetzer Heidi, Meloni Christine. Internet for English Teaching. United States Department of State Office of English Language Programs. — Washington: DC 20547, 2002. — 177 p.

МЕТОД ПРОЕКТОВ КАК АКТИВНЫЙ МЕТОД ТЕХНОЛОГИИ КОНТЕКСТНО-ЦЕНТРИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ И ПРИМЕНЕНИЕ ИХ НА ЗАНЯТИЯХ В ПОЛИЯЗЫЧНЫХ ГРУППАХ

Жартай Ж.М., ст. преподаватель; Рахимжанова Г.К., ст. преподаватель; Газизова М.Р., преподаватель
 Карагандинский государственный университет им. Е.А. Букетова
 г.Караганда, Республика Казахстан

В статье обоснована возможность организации иноязычного обучения на основе контекстно-центрированного подхода при формировании иноязычных профессионально значимых компетенций студентов экономического факультета неязыкового вуза. Рассмотрены этапы проектирования педагогической технологии, созданной в рамках современных образовательных подходов и методов. Выявлены принципы отбора содержания образования и его компонентный состав.

Рассмотрены ключевые моменты внедрения контекстно-центрированного обучения иностранному языку на неязыковых факультетах Карагандинского государственного университета имени академика Е.А. Букетова. А именно использование на занятиях метода проектов на специальности «5В051300 – Мировая экономика» с полиязычным обучением.

Ключевые слова: контекстно-центрированное обучение, компетенции, подход, образовательные технологии, метод проектов, модульное образование, учебно-ролевые игры, метод проектов.

В контекстно - центрированном образовании считается необходимым стимулировать личный интерес обучающегося к тем проблемам, с которыми ему необходимо будет соотносить себя в окружающей среде. Цель этой технологии - развитие личностных структур сознания (ценностей, смыслов, отношений, способностей к выбору, рефлексии, саморегуляции и др.) и индивидуальности обучающихся. Эта цель предполагает развертывание всех компонентов образования в направлении развития личностно-смысловой сущности человека, его интересов, желаний, чувств, мотивов деятельности. Следовательно, необходимость построения образовательной деятельности современного педагога на основе контекстно - центрированного подхода [2].

Ведущими при контекстно-центрированном обучении студентов неязыковых факультетов вуза являются активные методы работы с учебным материалом, к которым относятся метод проектов, учебные игры, конференции и т.д.

Метод проектов и учебных игр в контексте технологии центрированного обучения иностранному языку на экономическом факультете КарГУ имени Е.А. Букетова используется в полиязычных группах специальности «5В051300 – Мировая экономика». В рамках данной специальности учебным планом предусмотрено изучение дисциплин на трех языках, в том числе и на английском языке. По специальности «5В051300 – Мировая экономика» ведутся занятия на английском языке по таким дисциплинам, как «Economic Policy», «Economics of enterprise», «International Trade and World Goods Markets», «Foreign Trade Policy» и «Marketing». На дисциплинах «International Trade and World Goods Markets», «Foreign Trade Policy» предусмотрено применение методики контекстно-центрированного